

servativt, et yderst konservativt Grundejerparti i alle økonomiske Spørgsmaal, men jeg har dog hidtil troet, at noget af den gamle Frihedsaand endnu fandtes paa andre, rent politiske eller aandelige Omraader, rent folkelige Omraader. Hvis jeg tager fejl heri, kan det kun glæde mig af Hensyn til Socialdemokratiets Fremtidsudsigter, men rent menneskeligt synes jeg paa den anden Side, det vilde være et sørgeligt Bevis paa, hvordan de økonomiske Klasseinteresser over Herredømme ogsaa i alle rent ikke økonomiske Spørgsmaal.

Hele det Problem, det her drejer sig om, den enkelte Dommers Stilling, det Problem, jeg har søgt at løse i Overensstemmelse med de Regler, der gælder for de øvrige Embedsmænd — § 17 —, er ganske vist i sig selv ikke stort, men principielt har det sin store Betydning til at afgøre, hvem der ræsonnerer ud fra demokratiske Synspunkter, og hvem der vil følge Bestræbelserne for at skille Dommerne ud som en særlig Kaste, hævet over de øvrige Embedsklasser, som en Stat i Staten. Hvis Fler-tallet i det høje Folketing følger det ærede Medlem Hr. Rytter i dette Spørgsmaal, tror jeg ikke, det vil blive til varig Gavn hverken for Dommerstanden og dens Anseelse eller for en rolig demokratisk Udvikling med den fornødne Respekt netop overfor Domsmagten som dømmende Myndighed.

Til Slut skal jeg saa vende mig til de Stridspunkter, der vedrører Domstolene og deres Organisation. Det er her navnlig Spørgsmaalet om Søndre Landsret og det meget vigtige Spørgsmaal om offentlig Votering i Højesteret, det gælder. De mindre væsentlige Problemer om Fastsættelsen af Landsdommernes Antal, om Konstitution eller fast Ansættelse i Landsretten og Højesteret, tror jeg vi kan gemme til en Udvalgsbehandling. Dog er der et Par Udtalelser af det ærede Medlem Hr. Axel Møller, der foranlediger mig til nogle Bemærkninger med det samme, medens jeg beskæftiger mig med Landsretterne.

Først maa jeg dog protestere imod, at Justitsministeriet, som for Tiden er et bundhæderligt og menneskevenligt Organ, virkelig skulde have tænkt paa noget saa lavt, virkelig skulde have fostret en saadan Plan som at straffe Vestre Landsret med Tab af en Dommer, fordi sammes Præsident tidligere har hævdet, at han kunde sluge hele Søndre Landsrets Arbejde uden at behøve flere Dommere. Antallet af de forskellige Dommere ved Landsretterne er fastsat paa Grundlag af en Statistik over Sagernes An-

tal og Beskaffenhed — en Statistik, som naturligvis staaer til Udvalgets Raadighed — samt paa Grundlag af en mundtlig Forhandling mellem samtlige Landsretspræsidenter og Justitsministeriets Embedsmænd med undertegnede i Spidsen. Og skønt jeg i øvrigt ikke med mine Udtalelser fra før in mente vil løbe med nogen som helst Sladder eller røbe noget som helst om den kollegiale Hjertelighed, der bar disse Forhandlinger mellem Landsretspræsidenterne frem til Enighed, vil jeg dog lige slaa fast, at Enighed i hvert Fald for saa vidt blev opnaaet, som man fra alle Sider mente at kunne tiltræde den her foreslaaede Ordning. Dette sidste vil jeg blot meddele overfor det ærede Medlem Hr. Pürschel. Derfor maa jeg efter det, jeg har oplyst, anse det for upaakrævet at indhente en nærmere Erklæring fra Landsretterne — det er jo heller ikke en Ære, man i al Almindelighed lader komme de Institutioner til Del, indenfor hvilke man har i Sinde at spare.

Medens det ærede Medlem Hr. Axel Møller beskæftigede sig med Landsretterne, angreb han med en Antydning af Bitterhed i Stemmen — det ærede Medlem Hr. Pürschel angreb med en Antydning af Haabløshed i Stemmen — det, som man kaldte for det justitsministerielle Monopol, hvorefter Landsrettens Dommere sjældent hentedes andre Steder fra end fra Justitsministeriet, hvorfor man mente, at Landsrettens Sammensætning blev alt for ensartet, ligesom Uddannelsen var for ensidig. Nu vil jeg straks for at berolige Justitsministeriets underordnede Embedsmænd sige, at bedre Talsmænd for deres Interesser end de to Departementschefer i Justitsministeriet, som jeg har kendt, findes der neppe — det er altsaa for saa vidt en Indrømmelse til det ærede Medlem, der derimod ikke vil kunne opnaa nogen Anerkendelse hos mig personlig af noget Monopol for Justitsministeriets Embedsmænd. Hvis det ærede Medlem vil gennemgaa de faa Embedsbesættelser, der er foretaget indenfor Landsretterne i min Tid, vil han finde baade Byretsdommere og Politimestre med en alsidig, endogsaa kommunal Foruddannelse. Mit Princip har netop været dette, at en Landsret, en kollegial Ret, maa Justitsministeren se at faa sammensat med saa alsidig Viden og Uddannelse som muligt.

Men det ærede Medlem Hr. Axel Møller regner aabenbart ikke med de praktiske Vanskeligheder, som Gennemførelsen af dette Princip møder ikke paa Grund af Modstand fra Departementets Side, men af en helt anden og næsten altbesejrende Grund: